

PARDES — NELJÄ RAAMATUN TULKINNAN TASOA LYHYESTI

Johanan Ben-Israel 5769 — יוחנן בן-ישראל ה'תשס"ט

Vuorilinnan Opintokeskus – <http://www.metzudah.com>
Copyright © Johanan Ben-Israel 2008

Päivitetty 16.11.2008

JOHDANTO

Neljä Raamatun tekstin merkitystä tai tulkinnan tasoa ovat nimeltään: *p^ešat* (פֶּשֶׁט – *p^ešât*), *remez* (רֵמֵז – *réméz*), *d^eraš* (דְּרָשׁ – *d^erâš*) ja *sod* (סוֹד – *sôd*). Sanojen ensimmäisistä kirjaimista (פ, ר, ד ja ס) voidaan hepreassa ja arameassa muodostaa sana *pardes* (פַּרְדֵּס – *pardês*), joka tarkoittaa *puutarhaa* ja *puistoa*. Hepreankielen sana “*pardes*” on peräisin persiankielestä (*pairidaēza*), josta se jo muinoin lainautui melkein kaikkiin Lähi-Idän kieliin (esim. arabiasa فِرْدَوْس – *firdaws*) ja kristillisyyden myötä kreikasta (παράδεισος – *parádeisos*) ja latinasta (Paradīsus) koko maailman kieliin, suomeenkin muodossa *paratiisi*. Heprealaisessa Raamatussa sana *pardes* esiintyy vain kolme kertaa (Laulujen laulu 4:13, Nehemia 2:8 ja Saarnaaja 2:5). Hepreankielen omaperäiset puutarhaa merkitsevät sanat ovat גֵּן (*gán*), גִּנָּה (*gannâ*) ja גִּנְהָ (*ginnâ*).

Jokainen tulkinnan taso on aina syvällisempi edellisiin verrattuna, näin tasoja voisi verrata vaikka sipulin kuoriin.

RAAMATUN TEKSTIN TULKINNAN TASOT

1. פֶּשֶׁט — Raamatun tulkinnan ensimmäinen taso: KIRJAIMELLINEN MERKITYS (Yksinkertainen)

P^ešat on Raamatun tekstin yksinkertainen kirjaimellinen merkitys. Teksti ymmärretään sanojen luonnollisten ja totuttujen merkitysten kautta ottaen huomioon kirjallinen tyyli, historiallinen tausta ja konteksti. Näin *p^ešat* on Raamatun tekstin ymmärtämisen kulmakivi. Talmudin mukaan mikään Raamatun tekstin jae tai kohta ei koskaan menetä *p^ešat*-merkitystään.

P^ešat-merkitys voi tekstissä edustaa niin konkreettista kerrontaa tapahtumien kulusta kuin esikuvallistakin kuvausta, tästä hyvinä esimerkkeinä ovat monien profeettojen vertaukset Israelin ja Juudan kansasta (esim. Jes. 5:7), profetaaliset näyt (esim. Hesekielin ja Sakarjan näyt) ja kuvaileva kerronta (esim. Ps. 17:8).

Jos emme ota huomioon *p^ešatin* merkitystä, menetämme samalla kaikki muutkin mahdollisuudet ymmärtää tekstin merkityksiä ja tulkintoja.

2. רֵמֵז — Raamatun tulkinnan toinen taso: VIHJEELLINEN MERKITYS (Syvälinen merkitys)

Remez tarkoittaa Raamatun tekstin *p^ešat*-merkityksen rinnalle lisättyä toista merkitystä, joka on kuitenkin usein *p^ešatin* syvällisempi tulkinta. Jokaisella jakeella voi olla useita merkityksen tasoja.

Hyvä esimerkki *remezistä* on Sananlaskut 20:10, jossa *p^ešatin* mukaan väärät painot ja mitat ovat kauhistus Herran silmissä. Jakeen *remez*-merkitys menee vielä tätäkin pidemmälle kaikenkattavaan oikeudenmukaisuuden ja rehellisyyden periaatteeseen jokaisen ihmisen suhteessa lähimmäiseensä jokapäiväisessä elämässä.

3. פְּרָשׁ — Raamatun tulkinnan kolmas taso: TUTKIMINEN (Opetus)

D^eraš on tekstin tutkimista *p^ešatin* ja tai *remezin* pohjalta. Joissakin tapauksissa *d^erašia* voidaan pitää opetuksena tai “*saarnana*”. Esimerkiksi Raamatun kirjoittajat saattavat ottaa kaksi tai useamman jakeen, jotka eivät näennäisesti liity toisiinsa, ja luoda niiden pohjalta uuden opetuksen. Heprealaiskirjeen kirjoittaja käyttää *d^erašia* erittäin paljon argumenteissaan.

D^erašiin liittyy kolme sääntöä silloin, kun sitä käytetään Raamatun tekstin tulkinnassa:

1. *D^erašia* ei tule käyttää vastoin *p^ešatin* merkitystä: *d^erašin* merkitys ei saa koskaan olla ristiriidassa *p^ešat*-merkityksen tai minkään Raamatun paikan kanssa.
2. Annetaan Kirjoitusten selittää Kirjoituksia aina kun se vain on mahdollista. Katsotaan itse Kirjoituksia määriteltäessä Raamatun esikuvien komponentteja.
3. Esikuvien ensisijaiset komponentit edustavat tiettyjä realiteetteja. Meidän tulee rajoittua näihin realiteetteihin ja komponentteihin Raamatun tekstin ymmärtämisessä.

4. סוֹד — Raamatun tulkinnan neljäs taso: SALATTU (Peitetty)

Sod on Raamatun tekstin peitetty, salattu tai “*mystinen*” merkitys. Esimerkkeinä voisi mainita Ilmestyskirjan termit “*lohikäärme*”, “*Babylonin portto*” ja “*peto*”.

Ješuan sanoilla (Joh. 6:53) on myös salainen merkitys: “***Totisesti, totisesti Minä sanon teille: ellette syö Ihmisen Pojan lihaa ja juo Hänen vertaan, teillä ei ole elämää itsessänne***”. Samoin Šaul Paulus käyttää retoriikassaan salaisia merkityksiä, esimerkiksi: “***Mutta ylhäällä oleva Jerusalem on vapaa, ja se on meidän äitimme***” (Gal. 4:26).

Raamatun teksti on täynnä peitettyjä ja salaisia merkityksiä, jotka vain Pyhä Henki voi avata uudestisyntyneelle uskovalle hänen lukiessaan Raamattua rukouksessa (1. Piet. 1:20-21).

TÄRKEIMMÄT LÄHTEET

- <http://www.yashanet.com> (pääasiallinen lähde artikkelista *Pardes - Four Levels of Interpretation* <http://www.yashanet.com/studies/judaism101/sidebars/pardes.htm>)
- THE NEW STANDARD JEWISH ENCYCLOPEDIA. Editors: Cecil Roth & Geoffrey Wigoder. Massada Press, Jerusalem 1975. New, revised edition.
- Kashani, Reuben: ISRAELIN JUHLAT JA KULTTUURIPERINNE. Beracha-kustannus. Fram, Vaasa 1998.
- Kozodoy, Ruth: JUUTALAISET JUHLAPÄIVÄT. Opetushallitus, Helsinki 2001.
- מִן הַפְּסָדִים. FROM THE FOUNDATIONS. A *lexicon of Concepts in Judaism*. Karta, Jerusalem, Israel 1986. (Hepreankielinen).
- Newman, Yacov & Sivan Gavriel: JUDAISM A - Z. *Lexicon of terms and concepts*. Jerusalem, Israel 1980.
- Samuelson, Norbert M.: JEWISH PHILOSOPHY. *An Historical Introduction*. Continuum, Lontoo, Englanti 2003.
- Shechter, Yoseph: אוֹצֵר הַתְּלִמוֹד. A LEXICON OF THE TALMUD. Dvir, Lod, Israel 2001. (Hepreankielinen).

PALAUTE

Luen mielelläni arviosi kirjoituksesta. Palautteen ja Raamatun Sanalla perustellun kritiikin voit lähettää sähköpostin välityksellä. Luen kaiken palautteen ja kritiikin arvioiden ne Sanan pohjalta rukouksessa, mutta vastaan vain rakentavaan palautteeseen. Kehitän tätä kirjoitusta jatkossa sen mukaan mitä Herraltani Ješualta saan, joten palautteesi saattaa vaikuttaa kirjoituksen sisältöön. Kiitos.

Johanan Ben-Israel